

Historie uit de Top van Limburg (Afl. 2)

Wereldoorlog II: de Inval

Op het congres van Wenen in 1814-15 werden de grenzen van Europa opnieuw getrokken. In de top van Limburg kwam de grens op een 'kanonschot' (3 km) afstand van de Maas te liggen. Tot 10 mei 1940 werd deze grens gerespecteerd. Toen trok de Duitse Wehrmacht de grens over en nam de eerste barrière, de Maaslinie. [Filmwerkgroep Cultuurhistorie Maas en Niers](#) heeft 2 fietsroutes gemaakt langs de sporen van de inval om zo de historie beleefbaar te maken.

De Pantsertrainroute. Tot W.O. I was het stadje Gennep het middelpunt van het z.g. '[Duits lijntje](#)'. Hier lagen het hoofdkantoor, de werkplaatsen en het grensstation van de N.B.D.S., de Noord Brabantsch Duitse Spoorwegmaatschappij. De particuliere spoorwegmaatschappij exploiteerde het traject Boxtel - Wezel dat een onderdeel was van de snelste verbinding Londen - Berlijn - St. Petersburg. Onder andere maakten de keizer van Duitsland en de tsaar van Rusland er gebruik van als ze naar hun grootmoeder koningin Victoria in Londen gingen.

Rivierkazemat aan de Maas bij Oeffelt.

©Filmwerkgroep CMN

Op 10 mei 1940 werd het Duits lijntje minder vredig gebruikt. Een pantsertrain en een troepentransporttrein met 700 soldaten trok de grens over en passeerde ongehinderd de Gennepse Maasbrug. Deze kwam als enige Limburgse Maasbrug d.m.v. list en bedrog in vijandelijke handen. In Mill werd de pantsertrain bij de [Peel-Raamstelling](#) tot ontsporing gebracht. Er ontstond een veldslag met 400 doden en gewonden. Veel herinnert aan dit verleden, zoals de rijksmonumentale kazematten en de aspergestelling. Aan het Duits lijntje herinneren o.a. de Loc 094, stations, spoorwachtershuisjes en exposities in museum het Petershuis en de Kenniskeuken. De route gaat door de fraaie natuur van Grote en Kleine Vilt en de Maasheggen. Deze [filmtrailer](#) geeft een impressie van de route.

De noordelijker gelegen spoorbrug Mook - Katwijk werd in tegenstelling tot de spoorbrug Gennep - Oeffelt op tijd opgeblazen. De [Bezettings- en Bevrijdingsroute](#) vertelt het verhaal van de gevechten om deze Maasbrug. Tweeëntwintig Nederlandse soldaten sneuvelen in de felle gevechten. Ze bliezen op tijd de Maasbrug op maar konden de vijand niet tegenhouden. De vlakbij gelegen sluis bij Heumen over het Maas - Waalkanaal speelde zowel bij het begin als het einde van W.O. II een bijzondere rol. Op 10 mei 1940 veroverde het Duitse leger met list en bedrog en na forse tegenstand de hefbrug over de sluis. Op 17 sept. 1944 kregen Amerikaanse parachutisten, geland bij Overasselt en Groesbeek de brug zonder veel schade in handen. De brug bleek van cruciaal belang voor operatie Market Garden. Alle andere bruggen over het Maas-Waalkanaal waren namelijk de lucht ingevlogen. Tanks en ander zwaar materieel konden nu richting Waalbrug bij Nijmegen. [Beluister hier het verhaal](#) horende bij de brug. Het is een luisterplek van de Liberation Route.

Bijzondere kunstwerken herinneren aan deze tragische dagen. Bij de protestantse kerk ziet men het Mobilisatiemonument van Jac Maris. Het toont de broers Lodewijk en Hendrik van Nassau, gesneuveld bij de slag op de Mookerheide, klaar voor de strijd tegen de Spaanse onderdrukker. Het 1e bataljon had de opdracht voor het kunstwerk aan Maris gegeven. Iets verder ziet u het Oorlogsmonument Moeder Aarde eveneens van Jac Maris. Het herdenkt de 24 Nederlandse soldaten van het 1e bataljon die hun leven voor het vaderland gaven.

Oorlogsmonument Moeder Aarde. Jac Maris.

©Filmwerkgroep CMN

De route gaat door op de andere oever en vertelt het verhaal van de bevrijding. Ze gaat richting de landingsterreinen van de Amerikaanse parachutisten in sept. 1944. Veel memoreert aan deze historische gebeurtenis zoals het Oorlogsmonument WACO glider en het Oorlogsmonument Paratroopers. Het herinnert aan de luchtlandingen maar ook eraan dat het gebied tot 8 febr. 1945 frontgebied was.

Vanaf hier heeft men een fraai uitzicht op het grote Reichswald. Dit was het noordelijkste deel van [de Siegfriedlinie](#) die tot Bazel doorliep. Hier vond in februari 1945 de laatste grote slag aan het westelijk front plaats. In 1939 zongen de Britse soldaten: [‘We're going to hang out the washing on the Siegfried Line’](#). In het Reichswald hebben de Britten dus hun was in febr. 1945 te drogen gehangen. Een Duits legerkoor maakte in 1939 de volgende parodie: [‘Der grosse Wäschetag am Deutschen Rhein’](#).

In de volgende aflevering, ‘De Bevrijding’, met o.a. de Slag om de Reichswaldroute kunt u zien waar dit heeft plaatsgevonden.